

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Stafbureau

Nummer

Kenmerk
97280

Raad d.d.
26 juni 2019

Paragraaf begroting
N.v.t.

Portefeuillehouder
M.A. Mulder

Steller
S.P.T. (Sjoerd) van der Meer, D.F. (Diana) van Hal

Datum
21 mei 2019

Onderwerp
Perspectiefnota 2019-2023

Geadviseerd besluit

1. De voorstellen zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2019-2023 op te nemen in de programmabegroting 2020-2024.
2. In te stemmen met het door het college treffen van de noodzakelijke voorbereidende werkzaamheden zodat de beoogde maatregelen vanaf 2020 kunnen worden gerealiseerd. Deze werkzaamheden bestaan uit:
 - a. Programma Samenleving: voorstellen tot wijziging van verordeningen op grond waarvan tarieven en/of subsidies worden bepaald, het nemen van zgn. voorgenomen besluiten vanwege het (gedeeltelijk) afbouwen van subsidies, alsmede beleidswijzigingen die in werking moeten treden met ingang van 2020.
 - b. Programma Omgeving: voorstellen tot wijzigingen van verordeningen op grond waarvan tarieven worden bepaald, het opstellen van verordening(en) op grond waarvan betaald parkeren kan worden ingevoerd in de loop van 2020, alsmede beleidswijzigingen die in werking moeten treden met ingang 2020.
 - c. Organisatie en bedrijfsvoering: opstellen van plan van aanpak voor realisatie van besparing op bedrijfsvoering waaronder het opzetten van een strategisch personeelsplan vanaf 2020.

Toelichting op beslispunten

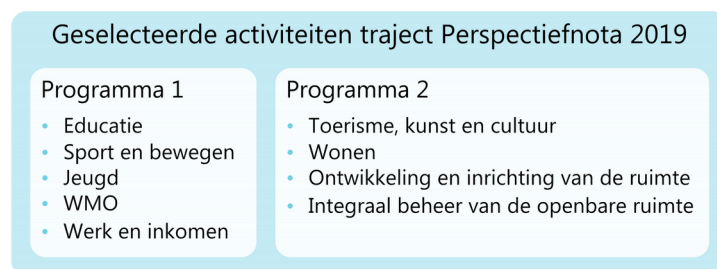
De voorstellen van de Perspectiefnota vormen de basis voor de Programmabegroting 2020-2024. Deze krijgt u in oktober 2019 aangeboden. Het is wenselijk en noodzakelijk dat voordat uw raad de Programmabegroting gaat vaststellen, wij in de gelegenheid zijn om maatregelen waarvan de uitvoering is voorzien vanaf 2020, tijdig voor te bereiden. Deze voorbereiding bestaat uit het voeren van gesprekken met onze partners over de concretisering van de voorgestelde wijzigingen. Daar waar er sprake is van het (gedeeltelijk) afbouwen van subsidies moeten en willen wij de wettelijke stappen en een redelijke termijn in acht nemen. We willen onze inwoners goed informeren. Inwoners die gebruik maken van bepaalde aanspraken moeten specifiek geïnformeerd worden over voorgenomen wijzigingen in beleid en/of tarieven. Wij willen dat proces van informeren en overleggen zorgvuldig doen. Daarvoor hebben we de komende maanden hard nodig en kunnen we niet wachten totdat de Programmabegroting 2020-2024 is vastgesteld.

Alle voorbereidingen worden zodanig gedaan dat er geen onomkeerbare besluiten worden genomen. Met het vaststellen van de Programmabegroting 2020-2024 is er sprake van definitief worden van dan genomen besluiten.

We hebben niet meer de middelen om ons huidige takenpakket en/of de manier waarop we onze taken op dit moment uitvoeren, ongewijzigd voort te zetten. Bij de Begroting 2019 bleek dat we ca. €5 miljoen moeten besparen. Tekorten op het sociaal domein waren de aanleiding. Maar ook prognoses op gebied van bekostigen van de onderwijshuisvesting en toenemende achterstanden in het wegenonderhoud, maakten het noodzakelijk beleid aan te passen.

De toen genoemde budgetten voor wegenonderhoud waren gebaseerd op de normbedragen van CROW. Als we dit vertalen naar onze gemeente en de hoeveelheid wegen die dan de komende tijd in onderhoud komen, dan moeten veel wegen tegelijkertijd op de schop. Dit zal (te) veel overlast geven. Daarnaast is de ambtelijke capaciteit onvoldoende om deze hoeveelheid projecten te begeleiden. Inhuur van medewerkers is in de huidige markt duur. En dan is er nog de markt zelf. Bij inschrijvingen op wegenprojecten zien we dat de projecten duurder worden. We stellen in de perspectiefnota voor de achterstanden realistisch haalbaar aan te pakken. Financieel betekent dit dat de besparingsopgave daalt van ca. € 5 miljoen naar ca. € 3,5 miljoen.

In het proces naar de Perspectiefnota 2019 hebben we vervolgens negen van onze activiteiten onder de loep genomen (zie de onderstaande figuur voor de activiteiten).

Voor de geselecteerde activiteiten hebben we bekeken *of* we bepaalde taken nog wel moeten uitvoeren, *hoe* we taken het beste kunnen uitvoeren en *of wij* nog wel degene moeten zijn die bepaalde taken uitvoert. We hebben dit traject niet alleen doorlopen om zo een oplossing te vinden voor het tekort dat we hebben, maar ook om ervoor te zorgen dat onze manier van werken goed blijft aansluiten bij de veranderende verwachtingen vanuit de samenleving.

De uitkomsten van dit traject zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2019-2023 samen met voorstellen op het gebied van *Organisatie en bedrijfsvoering*.

Beoogd effect

Het effect van uw besluit is dat de kaders gebruikt worden om de begroting 2020-2024 op te gaan stellen. Gelijktijdig betekent uw besluit dat wij met uw instemming de voorbereidende maatregelen kunnen gaan nemen om zorgvuldig en tijdig uitvoering te kunnen geven aan veranderingen in het tot dan toe gevoerd beleid. Het uiteindelijke effect van de besluitvorming is een meerjarig evenwicht in de programmabegroting.

Kader

In de Financiële verordening (artikel 4) is vastgelegd dat de raad de kaders voor de begroting vaststelt. Het gaat daarbij om de financiële kaders uit de voorjaarsnota, maar ook de beleidsmatige kaders. Deze beleidsmatige kaders zijn opgenomen in de perspectiefnota.

Onderwerp

Perspectiefnota 2019-2023

Datum

21 mei 2019

Kenmerk

97280

Pagina

2 van 5

Argumenten

Deze perspectiefnota is anders dan in voorgaande jaren aan u is voorgelegd. We leggen aan u voorstellen voor die ertoe moeten leiden dat we een meerjarig financieel evenwicht bereiken. Dat kunnen we bereiken door keuzes te maken.

Het is daarbij belangrijk om op te merken dat de voorstellen en de daarin beschreven activiteiten als uitgangspunt hebben om zoveel als mogelijk de doelstellingen zoals die oorspronkelijk zijn geformuleerd in het coalitieakkoord te behouden. Het doorlopen traject heeft daarmee een wezenlijk ander vertrekpunt / doelstelling dan eerdere / andere bezuinigingstrajecten hebben gehad. We zijn gestart met het uitgangspunt dat onze doelstellingen waarde hebben en bijdragen aan het hoofddoel van onze gemeente: het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Door zoveel mogelijk uit te gaan van onze huidige doelstellingen stellen we besparingen voor door ons meer / beter te focussen op deze doelstellingen en de doelgroepen waar we het uiteindelijk voor doen. Met een andere aanpak waren we mogelijk tot andere voorstellen tot besparing gekomen. We zijn er echter van overtuigd dat aanpak met een generieke besparing over alle budgetten (kaasschaafmethode) of een kerntakendiscussie op basis van wettelijk wel/niet verplichte taken, niet past bij de huidige opgave en de gemeente die we willen zijn.

Naast de activiteiten die nu zijn uitgewerkt, zijn er nog elf andere clusters aan activiteiten die nu niet zijn uitgewerkt. Daar gaan we mee aan de slag na de vaststelling van de perspectiefnota.

Kanttekeningen

De nu uitgewerkte clusters van activiteiten zijn onder andere geselecteerd op basis van hun financiële omvang. Ze beslaan dan ook 87,9 procent van de begroting. De resterende clusters zijn met 12,1 procent van de begroting financieel minder omvangrijk.

Dit betekent dat het besparingspotentieel – in ieder geval bij een soortgelijke aanpak zoals die gekozen is voor de nu uitgewerkte voorstellen – met betrekking tot de resterende clusters van activiteiten ook minder is. Wij hebben de oplossingen voor het tekort gevonden in de nu uitgewerkte clusters. De theoretische ruimte die bestaat binnen de genoemde 12,1 % is naar onze mening nodig om voor de toekomst een verdere verbetering te realiseren van de financiële positie en stabiliteit.

In het besluit stellen we voor de voorstellen uit de Perspectiefnota op te nemen in de Programmabegroting 2020-2024. Specifiek stellen wij daarbij voor in te stemmen met het tijdig nemen van de voorbereidende werkzaamheden om voorgestelde maatregelen tijdig in werking te kunnen laten gaan. Indien we niet tijdig de voorbereidende werkzaamheden kunnen oppakken heeft dat tot gevolg dat voorgestelde besparingen niet in het beoogde uitvoeringsjaar in werking kunnen treden. Als overheid willen en moeten we vanwege soms ingrijpende maatregelen, partners in de samenleving die nadeel ondervinden van die maatregelen, de tijd en gelegenheid geven zich hier op voor te bereiden. Wachten met deze voorbereidingen tot het moment van vaststellen van de programmabegroting betekent een vertraging.

Draagvlak

De voorstellen die zijn verwerkt in de perspectiefnota hebben gevolgen voor onze inwoners en de partners waar we mee samenwerken. Het is te verwachten dat voor sommige van de taken / activiteiten waarvan we voorstellen om ze anders te doen of niet meer te doen er geen draagvlak zal zijn. We hebben echter een flink tekort, waardoor het noodzakelijk is om nu keuzes te maken zodat we in de toekomst een stabiele betrouwbare overheid kunnen vormen die dichtbij de samenleving staat. Verder is een belangrijk uitgangspunt van de gekozen aanpak geweest dat we zorgen dat onze manier van werken goed blijft aansluiten bij de veranderende verwachtingen vanuit de samenleving. Hier is dus rekening mee gehouden in de voorstellen.

Onderwerp

Perspectiefnota 2019-2023

Datum

21 mei 2019

Kenmerk

97280

Pagina

3 van 5

In de projectaanpak die voorbereidend is geweest voor de Perspectiefnota zijn wel externe partijen in de panels betrokken net als uw raad zelf. We hebben daarmee onder andere gewerkt aan draagvlak en het inzicht dat veranderingen noodzakelijk zijn.

Aanpak / Uitvoering

Nadat u de Perspectiefnota 2019-2023 heeft vastgesteld en instemt met het nemen van de voorbereidende werkzaamheden, vormt dit plan de basis voor de beleids- en begrotingscycli voor de komende jaren.

Communicatie

De voorstellen in de perspectiefnota hebben gevolgen voor een aantal van onze partners en andere externe betrokkenen. Zij zijn en worden geïnformeerd over de consequenties van de besluiten die worden gemaakt in het kader van de Perspectiefnota 2019-2023.

Financiële consequenties

Het financiële beeld voor de meerjarenbegroting dat ontstaat op basis van de Perspectiefnota 2019-2023 is als volgt:

	(Bedragen x€1.000)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal opgave perspectiefnota	-244	-3.826	-3.256	-3.419	-3.556
Totaal voorstellen perspectiefnota		3.234	3.313	4.215	4.724
Saldo	-244	-592	57	796	1.168
Egaliseren meerjarig budgettair kader	244	592	-57	-779	0
Saldo na perspectiefnota	0	0	0	17	1.168

Daarbij is de totale opgave in deze perspectiefnota als volgt vastgesteld:

	(Bedragen x€1.000)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting 2019				187	371
In te vullen taakstelling Sociaal Domein		-2.248	-2.317	-2.317	-2.317
In te vullen opgave duurzaam financieel evenwicht		-434	-151		
Bijstelling voorjaarsnota 2019	193	-233	-155	-477	-764
Onderhoud en rehabilitatie wegen	0	-705	-730	-847	-962
Connectie	-437	-176	127	65	146
Spoortunnel Wolfheze		-30	-30	-30	-30
Totaal opgave perspectiefnota	-244	-3.826	-3.256	-3.419	-3.556

Voorstel aan de raad

In de perspectiefnota leggen wij voorstellen aan u voor vanuit negen clusters van activiteiten en vanuit bedrijfsvoering. De financiële consequenties van deze voorstellen zijn als volgt:

	(Bedragen x€1.000)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Educatie		159	299	339	379
Sport en bewegen		48	77	130	130
Werk en inkomen		93	368	505	505
Jeugd		300	600	850	1.100
WMO		1.080	1.174	1.174	1.174
Ontwikkeling en inrichting van de ruimte		1.334	114	160	170
Wonen		13	13	13	24
Toerisme, kunst en cultuur		-	54	82	79
Integraal beheer van de openbare ruimte		132	389	401	413
Organisatie en bedrijfsvoering		75	225	562	750
Totaal voorstellen perspectiefnota		3.234	3.313	4.215	4.724

Juridische consequenties

De mogelijke juridische consequenties van de voorstellen zijn in het voortraject in beeld gebracht en zullen worden meegenomen in de verdere uitwerking.

WMO-aspecten

De mogelijke effecten op WMO-aspecten van de voorstellen zijn – voor zover nu al bekend – in het voortraject in beeld gebracht en zullen worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Duurzaamheid

De mogelijke effecten op duurzaamheid van de voorstellen zijn – voor zover nu al bekend – in het voortraject in beeld gebracht en zullen worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Effect op vermindering regeldruk

De mogelijke effecten op de vermindering van de regeldruk van de voorstellen zijn – voor zover nu al bekend – in het voortraject in beeld gebracht en zullen worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Alternatieven

Wanneer u niet in stemt met de door ons voorgestelde wijzigingen zoals verwoord in dit raadsvoorstel en bijbehorende perspectiefnota, dan wordt het besluit over het te voeren beleid uitgesteld tot de jaarlijkse begrotingsbehandeling. Dat heeft tot gevolg dat zeker een deel van de besparingen met betrekking tot de clusters die zijn verwerkt in de perspectiefnota pas een jaar later kunnen ingaan. Voor sommige van de voorgestelde alternatieve werkwijzen waarmee een besparing kan worden behaald is het noodzakelijk dat tijdig gewijzigde verordeningen worden vastgesteld, het stopzetten van subsidies wordt aangekondigd etc. Wanneer daarmee moet worden gewacht tot na de vaststelling van de Begroting 2020, zijn we te laat om vanaf 2020 de besparingen te behalen.

In het geval dat er alternatieve dan wel aanvullende besparingsmogelijkheden moeten worden aangereikt, moeten we onze geformuleerde doelstellingen loslaten. We laten dan los dat we als gemeente maatschappelijke meerwaarde willen creëren op die terreinen waarop we als gemeentelijke partner op dit moment actief willen en moeten zijn. We kunnen dan in de nabije toekomst niet de gewenste betrouwbare overheid zijn die dichtbij de samenleving staat.

Onderwerp

Perspectiefnota 2019-2023

Datum

21 mei 2019

Kenmerk

97280

Pagina

5 van 5